

Vaast Leysen

Kingmaker en bruggenbouwer

1921 - 2016

'Er zijn niet veel mensen die Vaast heten en Vaast Leysen heette ook niet Vaast maar Gaston. Dat vond hij, als jong Vlaams voorvechter, veel te Frans klinken. En omdat Sint-Vedastus de patroonheilige is van al wie Gaston heet, herdoopte hij zichzelf tijdens zijn schooltijd in Vedastus Leysen. En omdat dat dan weer te Latijns klonk in 'Vaast'. Aldus journalist Koen Meulenaere, alias Kaaiman, in De Tijd bij het overlijden van 'Gaston.'

Op zijn 35ste staat Vaast dan ook niet toevallig mee aan de wieg van die krant. Oorspronkelijk afkomstig uit de Kempen sturen zijn ouders hem naar het Antwerpse Sint-Lievenscollege, dat nog maar net door Lieven Gevaert opgericht is. Vaast is meteen fan. 'Ik wilde in alles Lieven Gevaert volgen. Ik ben in zijn school opgegroeid en daaraan trouw gebleven.'

Daarna rechten aan de KU Leuven, assistent, lector en buitengewoon hoogleraar. Wanneer in 1968 de strijd om Leuven Vlaams losbarst, is Vaast binnen de Vlaamse Vereniging van Professoren een van de voortrekkers van de splitsing van de Leuvense universiteit. Professioneel gaat hij dan weer aan de slag bij Van Breda & Co. Mede onder zijn impuls groeit de Lierse onderneming uit tot een internationaal gerespecteerde bank en verzekeringsmakelaar.

't Is een duizendpoot, Vaast! Even adem nemen: amper zestien en al Antwerps gowleider van de KSA, promotor van het katholiek Vlaams onderwijs, mederedder van De Standaard; voorzitter van het Vlaamse Rode Kruis, van WWF-België, van de Beroepsvereniging van Verzekermakelaars en van het Pausonthaal in 1985. En bestuurder bij onder meer Siemens, de NMBS en Sabena.

In de voetsporen van zijn idool Lieven Gevaert wordt Vaast in de eerste helft van de jaren 70 voorzitter van het VEV, het Vlaams Economisch Verbond. 'Mijn grootste hobby', zegt hij daarover. Hij laat de werkgeversorganisatie nauwer samenwerken met de Kamers van Koophandel en dat leidt uiteindelijk tot het ontstaan van de Voka. En dankzij hem krijgt het Vlaamse patronaat een belangrijk impact op het verloop van de staats hervorming.

Vaast is federalist. Altijd al en vooral vanuit een economische visie. 'Vlaanderen moet economisch zeggingskracht verwerven en eigen investerings-

middelen, opdat het voor zijn eigen welvaarts-groei kan instaan. Maar', zo vertelt hij verder, 'zonder daarin afhankelijk te zijn van Wallonië of Brussel.' Zijn bedoeling? Vlaanderen op een vreedzame manier en zonder geweld grotere zelfstandigheid geven.

In de jaren 70 probeert hij het gesprek van gemeenschap tot gemeenschap nieuw leven in te blazen. Hij wil bruggenbouwer zijn tussen Vlaamse partijen en drukkingsgroepen. En dus organiseert hij informele ontmoetingen en suggereert zelf pragmatische oplossingen. Tijdens de Egmont-onderhandelingen is hij de go-between, zelfs de mentor van Wifried Martens en vooral van Hugo Schiltz. Wanneer het pact finaal sneuvelt, is Vaast dan ook ontgoocheld. Tijdens de vorming van de roomsblauwe herstelregering van 1981 wordt hij als een van de belangrijkste *kingmakers* aanzien. En zoals eigen aan de politiek gebeurt dit allemaal vanuit de achterkamers en in de coulissen. In zijn geval vanuit zijn villa in Brasschaat.

'Zijn aandeel in de Vlaamse staatswording was buitengewoon.'

Wilfried Martens, premier van 1979 tot 1992